

Näringsdepartementet

Remiss – betänkandet ”Ett land att besöka – en samlad politik för hållbar turism och växande besöksnäring” (SOU 2017:95)

Näringsdepartementet har i remiss daterad 2017-12-20 gett Storumans kommun möjlighet att lämna synpunkter på rubr. betänkande.

Storumans kommun ställer sig bakom Region Västerbottens yttrande (se bilaga) då deras bifall, synpunkter och invändningar stämmer väl överens med Storumans kommuns syn på betänkandet.

Tomas Mörtsell
Kommunstyrelsens ordförande

Bilaga

Yttrande från Region Västerbotten

Beslutande instans: Kommunstyrelsens arbetsutskott 2018-03-20 § 47

Handläggning: Näringslivssekreterare Mona Olofsson

§ 18.

Remiss av betänkande Ett land att besöka. En samlad politik för hållbar turism och växande besöksnäring (SOU 2017:95). Förslag till remissvar
Dnr: 17RV0435

Förbundsstyrelsens beslut

Förbundsstyrelsen avger remissvar enligt upprättat förslag.

Ärendebeskrivning

Utredningen föreslår att regeringen utvecklar, antar och genomför en nationell strategi för hållbar turism och växande besöksnäring – en plattform för hur politiken ska utformas och genomföras fram till 2030 – och att utveckling av denna strategi sker i samverkan med besöksnäringen, statliga myndigheter, regioner, kommuner och civilsamhället.

Utredningen föreslår att den nationella strategin delas upp i ett antal strategiska insatsområden och att det övergripande målet för hållbar turism och växande besöksnäring bryts ner på mätbara delmål inom dessa strategiska områden. De strategiska insatsområden som utredningen föreslår är; Digitalisering, Kompetensförsörjning, Utveckling innovation och forskning, Tillgänglighet, Naturturism, Kulturturism, Måltidsturism, Evenemang och stora möten och Företagens villkor. Detta är förslag som bör utvecklas i det föreslagna strategiarbetet och över tid.

Utredningen föreslår att regeringen inrättar ett Nationellt besöksnärringsforum som får uppdraget att ta fram den nationella strategin för hållbar turism och växande besöksnäring samt därefter koordinera genomförandet av strategin.

Syftet med uppdraget har varit att ge regeringen underlag för att stärka besöksnäringen som export- och jobbmotor i hela landet. I uppdraget har ingått att lämna förslag på en politik som skapar förutsättningar för tillväxt, företagande och sysselsättning och som bidrar till att aktörerna gemensamt kraftsamlar inom besöksnäringen. I uppdraget har ingått att analysera målen för turismpolitiken och att kartlägga besöksnäringens behov och hinder för en hållbar utveckling och föreslå insatser. I uppdraget ingår att föreslå hur samverkan och samordning mellan näringen och offentliga aktörer kan utvecklas. Vidare har det ingått att föreslå hur kontaktytor mellan myndigheter, näringsliv, akademi och civilsamhället kan utvecklas. Svar ska ha inkommit till Näringsdepartementet senast den 6 april.

Beslutsunderlag

Arbetsutskottets protokoll 2018-02-15, § 10
Förslag till remissvar

Justerare			Utdragsbestyrkande
-----------	--	--	--------------------

Sammanträdesdatum	Torsdagen den 1 mars 2018
Sammanträdestid	kl. 10:00-11:20 Partigruppsmöten kl. 09:00-10:00
Sammanträdesplats	Styrelserummet, Landstingshuset, Köksvägen 11, Umeå
Beslutande	Enligt närvarolista sidan 2-3
Övriga närvarande	Enligt närvarolista sidan 4
Ärenden	§§ 8-40
Underskrifter	Genom digital justering.
Sekreterare	Katrine Andersson
Ordföranden	Erik Bergkvist (S)
Justerare	Tomas Mörtsell (C)

BEVIS OM ANSLAG

Justering har tillkännagivits genom anslag på Region Västerbottens anslagstavla.

Organ	Förbundsstyrelsen
Sammanträdesdatum	2018-03-01
Anslagsdatum	Protokollet ska anslås senast två dagar efter justering.
Datum då anslaget tas ner	Anslag tas ned tre veckor efter anslagsdatum.
Förvaringsplats för protokollet	Region Västerbottens kansli, Umeå
Underskrift	Katrine Andersson

Signatursida

Detta dokument har elektroniskt undertecknats av följande undertecknare:

Namn	KATRINE ANDERSSON
Titel	Sekreterare
Datum & Tid	2018-03-06 13:25:21 +01:00
Identifikationstyp	Svensk e-legitimation
Identifikations-id	_0627f8096cb0562b562b26121c7e745bc6

Namn	Tomas Mörtzell
Titel, Organisation	Justerare, C
Datum & Tid	2018-03-06 13:40:03 +01:00
Identifikationstyp	Svensk e-legitimation
Identifikations-id	_091a6ee6bc436c3779f99fb82d43f30211

Namn	Erik Rickard Bergqvist
Titel, Organisation	Ordförande, S
Datum & Tid	2018-03-06 14:05:04 +01:00
Identifikationstyp	Svensk e-legitimation
Identifikations-id	_06a168fb0ad3659d7f8821423f1d09e3d6

Certifierad av ProSale Signing
Accepterad av alla undertecknare
2018-03-06 14:05:09 +01:00
Ref: 513027
www.comfact.com

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)

Närvarolista

Namn	Parti	N ä r v a r o	Reservation		Anteckningar/ Tjänstgörande ersättare
			§ 22	§ 32	
Ledamöter (25)					
Erik Bergkvist	S	1			
Tomas Mörtzell	C	1	X		Justerare
Lorents Burman	S	1			
Lilly Bäcklund	S	-			Mikael Lindfors
Hans Lindberg	S	-			Lennart Holmlund
Maria Marklund	S	1			
Peter Olofsson	S	-			Peter Lindström
Karin Malmfjord	S	1			
Patrik Nilsson	S	1			
Janet Ågren	S	1			
Magnus Johansson	S	-			Mikael Abrahamsson
Janeth Lundberg	S	1			
Rikard Lädhekorpi	V	1			
Agneta Hansson	V	1			
Lennart Arvidsson	V	-			Filip Palukka
Anders Hård	MP	1			
Ewa-May Karlsson	C	1	X		
Carina Sundbom	C	-			Mattias Larsson
Anders Ågren	M	1	X		
Nicklas Sandström	M	1	X		
Christer Rönnlund	M	-			Christina Lidström
Nicke Grahn	L	1	X	X	
Carin Hasslow	L	1	X		
Hans-Inge Smetana	KD	1	X		
Mats Erik Westerlund	DKL	-			Linnea Lindberg

Justerare

Utdragsbestyrkande

Ersättare (25)					
Lennart Holmlund	S	1			Tjänstgörande ersättare
Harriet Hedlund	S	-			
Johan Söderling	S	-			
Marita Fransson	S	-			
Mikael Lindfors	S	1			Tjänstgörande ersättare
Karin Lundström	S	-			
Mikael Abrahamsson	S	1			Tjänstgörande ersättare
Caisa Abrahamsson	S	-			
Mathias Haglund	S	-			
Greger Lindqvist	S	-			
Peter Lindström	S	1			Tjänstgörande ersättare
Filip Palukka	V	1			Tjänstgörande ersättare
Margaretha Löfgren	V	-			
Daniel Johansson	V	-			
Rune Wästerby	MP	-			
Maria Kristoffersson	C	-			
Mattias Larsson	C	-			
Robert Boström	C	-			
Christina Lidström	M	1	X		Tjänstgörande ersättare
Andreas Löwenhök	M	-			
Veronica Håkansson	M	-			
Rickard Sundberg	L	-			
Peder Westerberg	L	-			
Charlotta Enqvist	KD	-			
Linnéa Lindberg	ÅP	1			Tjänstgörande ersättare
Adjungerad förbundsmedlem					
Peter Lindström (Åsele)	S	-			Tjänstgörande, se ovan
Mikael Abrahamsson (Malå)	S	-			Tjänstgörande, se ovan
Mathias Haglund (Vindeln)	S	-			
Mikael Lindfors (Norsjö)	S	-			Tjänstgörande, se ovan
Christina Lidström (Bjurholm)	M	-			Tjänstgörande, se ovan
Madelaine Jakobsson (Nordmaling)	C	-			
Parti med insynsplats					
Linnéa Lindberg	ÅP	-			Tjänstgörande, se ovan

Justerare			Utdragsbestyrkande
-----------	--	--	--------------------

Övriga närvarande
Anna Pettersson, regiondirektör, §§ 8-40
Rachel Nygren, kanslichef, §§ 8-40
Katrine Andersson, nämndsekreterare, §§ 8-40
Heidi Thörnberg, myndighetschef, §§ 8-40
Lena Nordling, ekonomiansvarig, §§ 8-40
Camilla Thorn Wollnert, regionkulturchef, §§ 8-28
Nina Björby, ordförande Kulturberedningen, §§ 8-28
Lars Ohlsson, ordförande Utbildningsdelegationen, §§ 8-10
Jonas Lundström, chef Näringsliv och samhällsbyggnad, §§ 8-31

Justerare		Utdragsbestyrkande
-----------	--	--------------------

Handläggare
Namn

Mottagare
Namn/avd
Adress
000 00 Postort

Remissen/Betänkandet SOU 2013:00 XX XXXXX

Sammanfattning

Utredningen föreslår att regeringen utvecklar, antar och genomför en nationell strategi för hållbar turism och växande besöksnäring – en plattform för hur politiken ska utformas och genomföras fram till 2030 – och att utveckling av denna strategi sker i samverkan med besöksnäringen, statliga myndigheter, regioner, kommuner och civilsamhället.

Utredningen föreslår att den nationella strategin delas upp i ett antal strategiska insatsområden och att det övergripande målet för hållbar turism och växande besöksnäring bryts ner på mätbara delmål inom dessa strategiska områden. De strategiska insatsområden som utredningen föreslår är; Digitalisering, Kompetensförsörjning, Utveckling innovation och forskning, Tillgänglighet, Naturturism, Kulturturism, Måltidsturism, Evenemang och stora möten och Företagens villkor. Detta är förslag som bör utvecklas i det föreslagna strategiarbetet och över tid.

Utredningen föreslår att regeringen inrättar ett Nationellt besöksnäringforum som får uppdraget att ta fram den nationella strategin för hållbar turism och växande besöksnäring samt därefter koordinera genomförandet av strategin.

Syftet med uppdraget har varit att ge regeringen underlag för att stärka besöksnäringen som export- och jobbmotor i hela landet. I uppdraget har ingått att lämna förslag på en politik som skapar förutsättningar för tillväxt, företagande och sysselsättning och som bidrar till att aktörerna gemensamt kraftsamlar inom besöksnäringen. I uppdraget har ingått att analysera målen för turismpolitiken och att kartlägga besöksnäringens behov och hinder för en hållbar utveckling och föreslå insatser. I uppdraget ingår att föreslå hur samverkan och samordning mellan näringen och offentliga aktörer kan utvecklas. Vidare har det ingått att föreslå hur kontaktytor mellan myndigheter, näringsliv, akademi och civilsamhället kan utvecklas.

Utredningen har i sitt arbete utgått från att en politik för hållbar turism och växande besöksnäring ingår som en naturlig del i det gemensamma och smarta samhällsbygget. Hållbar utveckling av besöksnäring och turism kan inte isoleras från andra utvecklingsområden kopplat till stads- och landsbygdsutveckling. Detta gäller såväl lokalt, regionalt som nationellt. En smart, hållbar, inkluderande miljö skapar

---

attraktionskraft för många ändamål; företagande, innovationer, arbete, boende och besök.

Allmänna synpunkter

Region Västerbotten anser i sammanfattning att betänkandet innehåller flera förslag som inte kan bifallas här.

De mest genomgående och grundläggande invändningarna rör att förslagen omfattar förändringar i myndigheters och andra offentliga verksamheters uppdrag. Detta innebär förutom effekter inom deras verksamhet även att nya ansvarsområden med påföljande kompetensbehov skapas.

Istället för sådana åtgärder som är tidsödande och vars utfall inte kan förutses förordas här att befintliga strukturer och funktioner nyttjas på ett mer effektivt vis än nu rådande. Tidigare utredningsarbeten står utan resurser för analys, uppföljning och åtgärder, vilket är avgörande för att de ska komma utvecklingen till gagn. Genom att ge Tillväxtverket resurser och uppdrag att tillvarata besöksnäringens intressen på nationell nivå kan mycket vinnas.

Förslagen ger även till viss del upphov till frågor kring regionernas funktion i framtida besöksnäring. Ansvar läggs på centraliserade myndigheter och verk, medan regionerna nämns som instanser för kunskapsinput.

En samordning av befintligt och incitament för kommande samordning bör istället ges utrymme.

Bakgrund

Svensk turism och besöksnäring var senast föremål för en statlig offentlig utredning 2004. Under de 13 år som gått sedan dess har världen förändrats radikalt, inte minst genom den digitala utvecklingen. Världen har upplevt en global finanskris och därefter en flyktingkris som är den största sedan andra världskriget. Vidare har en rad av de senaste årens terrorattacker varit inriktade på populära och turisttåta besöksmål. Trots påverkan av den globala ekonomiska, finansiella och sociala krisen och andra utmaningar har turismen och besöksnäringen visat på motståndskraftig tillväxt globalt och nationellt under senare år.

Det globala resandet uppgick under 2016 till 1,24 miljarder ankomster, en ökning med 4,3 procent från året innan. Enligt FN:s världsturismorganisation ökade resandet till och inom alla världsdelar, undantaget Mellanöstern dit resandet sjönk med drygt 4 procent. 2016 uppskattades turismkonsumtionen i Sverige omsätta uppemot 300 miljarder kronor och sysselsätta cirka 170 000 personer. Värdet av de inhemska besökarnas konsumtion utgjorde 60 procent av den totala konsumtionen. De resterande 40 procenten var således de utländska besökarnas konsumtion vilket skapar ett exportvärde på 120 miljarder kronor, ungefär 6 procent av Sveriges totala export. Denna export, till skillnad från annan export, genererar momsintäkter motsvarande 17 miljarder kronor.

Flera länders regeringar, även Sveriges, inser att turismen har kapacitet att stimulera ekonomin och att turism och besöksnäringen därmed erbjuder möjligheter att bidra till nationalekonomiska mål. Utveckling av turismpolitik är en alltmer komplex process, med längre tidshorisont och bredare omfattning än tidigare. Detta kräver ett innovativt och samlat politisk angreppssätt som kan utveckla mål och genomföra en politik som adresserar och sträcker sig över flera politikområden.

Särskilda synpunkter

Kapitel 3 En samlad politik

Förslaget med en enhetlig nationell strategi med vision som omfattar hela landet bifalles men dess utförande bör kunna göras genom de regioner och regionsövergripande organisationer som finns. Förslagen rörande inrättande av en ny central enhet för besöksnäringens styrning och utveckling kan ifrågasättas på två grunder: Finansieringen till de olika alternativ som presenteras (stycke 3.6.2) tycks olöst och därför kan deras respektive realiserbarhet ifrågasättas. Dessutom föreslås i flera delar av betänkandet Tillväxtverket som lämplig instans för ett vidgat ansvar och arbetsområde rörande besöksnäringen (3.6.3 samt i kapitel 4, 6, 8, 9, 10, 11, 12 och 13). Genom ökade incitament för regional samverkan och koppling till Tillväxtverket skulle behoven av tydlighet och enhetlighet på nationell nivå kunna nås utan att skapa en ny centralisering.

Kapitel 4 Besöksnäringen – en del av ett hållbart samhällsbygge

Förslaget att ge Tillväxtverket uppdrag att vara ansvarig myndighet för samordning och kunskapsspridning bifalles.

Förslaget kring landstinget i Stockholm kan ifrågasättas då det liksom andra landsting kommer genomgå omvandling.

Förslaget på en pilotsatsning bifalles inte då det inte kan ses att tidigare utförda satsningar inom *Hållbar destinationsutveckling* och *Hållbar produktutveckling inom kultur- och naturbaserad turism* blivit fullständigt uppföljda. Återigen anses det alltså redan finnas resurser skapade som kan nyttjas mer effektivt istället för att initiera en ny kostbar satsning.

Kapitel 5 Digitaliserad besöksnäring med fokus på delnings- och plattformsekonomi

Förslagen saknar tydligt aktörsperspektiv avseende turismens företag och riskerar att bli insatser som skjuter över målet då besöksnäringen till stor del innehåller små och medelstora företag med knappa resurser för kunskapsinhämtande och utveckling.

En förstudie anses inte vara behövd, men däremot bifalles att Konsumentverket tillsammans med Konkurrensverket skall ha i uppdrag att följa delningsekonomins utveckling med hänsyn till besöksnäringen.

Kapitel 6 Kompetensförsörjning

Inga invändningar till de presenterade förslagen.

Däremot är kapitlet ensidigt och därigenom bristfälligt skrivet eftersom det endast behandlar kompetensutveckling bland redan inblandade. Den redan identifierade största

utmaningen och hindret för utveckling av besöksnäringen är rekrytering av kompetent arbetskraft.

I likhet med kapitel 3 finns det i detta avseende utförda rapporter kring turismens utbildningar och kompetens som inte tagits tillvara, t ex från Tillväxtverket. Där har brister i utbildningsstegens flöde utpekats som ett systemfel att åtgärda. Detta nämns dock inte i betänkandet som en åtgärds punkt.

Likaså riktas betänkandets förslag helt åt formell utbildning utan att nämna den form av kompetens som anses avgörande inom tjänste- och servicesektorn: erfarenhetsbaserad. Insatser för att minska personalomsättningen hade varit lämpliga inom området kompetensförsörjning. I stort rör kapitlet kompetensförsörjning bland turismens stödverksamheter snarare än den faktiskt operativa produktionsdelen.

Kapitel 7 Utveckling, innovation och forskning

Inga invändningar till de presenterade förslagen.

Däremot bör understrykas att insatser för att få till stånd en attitydförändring gentemot kunskap inom besöksnäringen bör ges förtur. Detta relaterar även till kapitel 6. FORMAS är väl lämpat att leda arbetet men behöver kopplas till andra utbildningsorgan såsom YH och gymnasieskola såväl som andra forskningsfinansiärer.

Kapitel 8 Data, statistik och analys

Inga invändningar till de presenterade förslagen.

Påpekande: Tillväxtverkets arbete måste omfatta databaser på alla nivåer, inte endast nationella. Det bör läggas en långsiktig strategi för att möjliggöra longitudinella studier, där befintliga undersökningar kan användas och byggas vidare på.

Det bör lyftas att det inte endast rör sig om datainsamling utan att ytterligare kraft måste läggas på analys. Liksom kommenterats för kapitel 3 och 6 finns material men resurser i form av tid och kompetens måste tillföras i analysstadiet för att detta skall komma utvecklingen till gagn.

Kapitel 9 Trafikutbud och transporter

Inga invändningar till de presenterade förslagen. Det tycks dock som om förslagen kring kollektivtrafiken innebär uppdragsförändringar för att omfatta mer än respektive områdes invånare.

Det bör påpekas att detta kapitel uppfattas olika i olika delar av landet.

Kapitel 10 Naturturism

De presenterade förslagen kan inte bifallas i sin nuvarande utformning.

Det är viktigt att regioner och kommuner involveras inte bara för att de är ägare/ förvaltare av stora områden utan även för att de har funktioner och därigenom kunskap kring besöksnäring och kommersiellt nyttjande. De instanser som föreslås samverka med Tillväxtverket (Naturvårdsverket, Riksantikvarieämbetet, Jordbruksverket etc.) har främst tillsyns- och bevarandeuppdrag medan förslagen innebär att de ska vidgas till att omfatta utvecklingsuppdrag. Detta innebär inte endast nya direktiv utan även krav på kompetens – något som kan kopplas till de redan stora behov som ligger till grund för förslagen i kapitel 6 om Kompetensförsörjning.

Kapitel 11 Kulturturism

De presenterade förslagen kan inte bifallas i sin nuvarande utformning.

Samma kommentarer som i föregående kapitel.

Dessutom efterfrågas här att utpekande av kulturområden och världsarv måste föregås av en konsekvensanalys med faktiska ekonomiska resursanslag för att förvaltningen skall kunna ske i enlighet med de åtaganden ett utnämmande innebär.

Förslaget om utveckling av branschnätverk för samisk turism tycks lite förankrat bland relevanta aktörer då tidigare, liknande förslag inte kunnat genomföras.

Kapitel 12 Måltidsturism

De presenterade förslagen väcker frågor kring rollfördelning och självbestämmande på regional och kommunal nivå rörande kontrollfunktioner.

Liksom i tidigare kapitel påpekas att tidigare insatser inte behandlats och analyserats i tillräcklig utsträckning. Här tycks dock som om alla de insatser som gjorts på regional nivå, med regionala resurser skall samlas i en nationell funktion hos Jordbruksverket. Detta kan leda till mindre sammanhangsspecifika slutsatser, förslag och åtgärder. En samordning snarare än centralisering rekommenderas.

Kapitel 13 Evenemangs- och möteslandet Sverige

De presenterade förslagen väcker frågor kring det bakomliggande bedömningsarbetet.

Det hävdas i 13.3 att Sverige har "potential att bli ett föregångsland inom området stora möten". Det är dock oklart vilka jämförelser detta grundas på.

Dessutom kan det ifrågasättas om det säkerhetsarbete som förespråkas är ett område för besöksnäringens aktörer att sätta sig in i eller om det snarare är ett uppdrag hos ordningsmaktens funktioner att initiera samverkan vid utarbetande av strategier för evenemang och ansökan om värdskap för arrangemang. Dessutom är detta en fråga med stora regionala skillnader i möjligheter och problematik som bör delas in i geografiska grupper.

Kapitel 14 Regler, tillstånd och tillsyn

De presenterade förslagen kan inte bifallas i sin nuvarande utformning.

Förslagets ansats att styrka förenklingsarbetet bifalles. Frågor som väcks rör att förslagen tycks förorda att de regler och tillsynsavgifter som berör besöksnäringen skall vara lika över hela landet. Detta skulle i så fall kunna gå emot det kommunala självstyret, då det är kommuner som har uppdrag att säkra livsmedelshygien och andra i sammanhanget relevanta kontrollfunktioner.

Kapitel 15 Samlade konsekvenser av utredningens förslag

Ingen bedömning gjord än.

REGION VÄSTERBOTTEN

Annika Sandström
Regionturismchef

Kajsa Åberg
Strateg